

Naalakkersuisut oqaatsinut kiffartuussivimmik pilersitseqqullugit aalajangiiffigisassatut siunnersuut. Oqaatsinik kiffartuussivik oqaatsinut siunnersortinik inuttaqassaaq, kalaallisut oqaatsitta atorneqarnerini nakkutilliiviussalluni aammalu siunnersuinermik neqerooruteqassalluni, tusagassiuutinilu oqaatsitta atorneqarmissaannik ilinniartitsiffiusinnaassalluni.

(Inatsisartunut ilaasortaq Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit)

Pillugu

Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu
Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Siunnersuutip aappassaneerpeqarnerani saqqummiunneqartoq

Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu
Ataatsimiititaliaq kingullermik suliarinninnermini ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit, Siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq Vivian Motzfeldt, Siumut, Siulittaasup tullia

Inatsisartunut ilaasortaq Laura Táunâjik, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit

Inatsisartunut ilaasortaq Henrik Fleischer, Partii Naleraq

UPA2017-imi ulloq 11. maj 2017 siunnersuutip siullermeerneqarnerata kingorna siunnersuut ataatsimiititaliamit misissorneqarpoq.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Siunnersuutikkut Kalaallit oqaasiisa tusagassiorfinni atugaanerisa nukittorsarneqarnissaat siunnersuuteqartup kissaatigaa. Tamatuma oqaatsinik kiffartuussivinnik, kalallit oqaasiisa tusagassiuutini atorneqarnerinut siunnersuinermik ilinniartitsinermillu neqerooruteqartartussamik pilersitsisoqarneratigut pinissaa siunnersuuteqartumit

kissaatigineqarpoq. Taamatuttaaq oqaatsinik kiffartuussiviup tusagassiorfinni kalaallisut oqaatsit atorineqarneri nakkutigissavai.

2. Siunnersuutip inatsisartuni siullermeerneqarnera

Naalakkersuisut kiisalu Inatsisartuni amerlanerussuteqartut siunnersuummut tapersersuinertik oqaatigigaat ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Inatsisartuni ikinnerussuteqartut siunnersuut tapersersussallugu kissaatiginngilaat, innersuussutigalugu suliniutitut nutaanut aningaasaliinissamut taarsiullugu nutserissummik digitaliusumik suliniuteqarneq aallartereersimasoq atorineqarsinnaammat.

3. Siunnersuutip ataatsimiititaliamit suliarineqarnera

Oqaatsinik kiffartuussiviup marluinnik atuuffeqartussap pilersinneqarnissaa siunnersuutikkut kissaatigineqarpoq. Siullertut oqaatsinik kiffartuussiviup kalaallisut oqaatitta tusagassiutini atorineqarnerat nakkutigissavaa. Oqaatsinik kiffartuussivimmud tapersersuinertik Naalakkersuisut nalunaarutigaa ilisimatitsissutigalugulu siunnersuut akuerineqassappat Naalakkersuisut takorlooraat oqaatsinik kiffartuussiviup sullissinerata oqaasiliortimmud inissinneqarnissaa. Inatsisit atuuttut tunngavigalugit ilaatigut oqaasiliortunut allataaneq oqaasiliortumut ingerlanneqarpoq¹. Ataatsimiinnermi matumani UPA2017/123 aqqutigalugu oqaasiliortut atuuffiisa allanngortinneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Siunnersuut taanna akuerineqassappat kalaallisut oqaatsit nutaat nalunaarsussavaat kiisalu ilaatigut taaguutit suliffeqarfinni atuuttut, naggataanut oqaasiliortunit akuersissutigineqartussat ineriartortinneqarnerannut peqataassallutik. Taamaattumik oqaatsinik kiffartuussivik oqaasiliortumut inissinneqassappat naatsorsuutigineqassaaq kalaallit oqaasiisa tusagassiorfinni atorineqarnerinik nakkutilliilluni sulinerup ilaa periissasoq, tamanna oqaasiliortut inatsisitigut aalajangersarneqarsimasunik suliaqarnerinik tunngaveqarpoq.

Aappaattut, kalaallisut oqaatsit tusagassiorfinni atorineqarneri pillugit siunnersuineq aamma ilinniartitsineq oqaatsinik kiffartuussiviup neqeroortigissavai. Tamanna ima paasineqassaaq, ulluinnarni kalaallit oqaasiisa tusagassiorfinni atorineqarnerisa nukittorsarneqarnissaa anguniarlugu siunnersuineq ilinniartitsinerlu tusagassiorfinnut neqeroortigineqartassasoq. Tusagassiorfiit oqaatsinik oqariaatsinillu atuinermik namminneq qinigaqarsinnaanerat pissutaalluni oqaatsinik kiffartuussiviup siunnersuisarnera ilinniartitsisarneralu taamaallaat, tusagassiorfiit namminneq kissaatigisartik malillugu piumassutsimik atorsinnaasaattut ingerlanneqarsinnaassaaq.

---

¹ Kalaallit Nunaanni nunat aqqinut aalajangiisartut pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 26. oktober 1989-imeersoq

Soorlu siunnersuuteqartup erseqqissaraa, siunnersuut manna kalaallisut oqaatsit tusagassiorfinni atorneqarnerisa pitsanngorsarneqarnissaannik siunertaqarpoq – suliniut, assigiinngitsorpassuartigut ingerlanneqarsinnaasoq. Taamaalillugu siunnersuut manna siorngatigut naalakkersuinikkut oqallisigineqartartunut inatsisartunillu akuersissutigineqartartunut atasutut isigineqarsinnaavoq².

Malitsiinnarlugulu Naalakkersuisut akissuteqaamminni ilisimatitsissutigaat oqaatsinik ineriartortitsinermut periusissatut iliuusissatullu pilersaarusiamik ataatsimiinnermi matumani agguassissallutik. Qularnanngitsumik tassani takuneqarsinnaassapput nunatsinni oqaatsit assigiinngitsut nukittorsarneqarnissaannik siunertaqarluni suliniutit ingerlasut kiisalu suliniutissattut nutaatut siunnersuutit nassuiaatigineqarneri, tamatumunnga ilanngullugit oqaatsit tusagassiorfinni atorneqartut. Saqqummiussinissaq tamanna qanittumi pisussaq ataatsimiititaliamit qilanaarineqarpoq.

Kalaallit oqaasiisa nutserneqarsimasut tusagassiorfinni atorneqarnerisa sapinngisamik annikilliertortinneqarnissaat anguniarlugu kalaallit oqaasiisa suli nukittuumik siunertalimmillu atorneqarnerisa isiginiarneqarnissaat erseqqippoq. Kalaallit Nunaanni tusagassiorfiit qaqugu qanorlu allamiut oqaasii kalaallisuunngorlugit nutserisariaqarnerup pisariaarunnissaa isumaliutissiissummi uani nalilersoqqissaarneqarsinnaanngilaq. Qanoq sukkatigisumik tusagassiorfik nammineq ilinniartitsisinnaanerput, nunarsuaq tamakkerlugu suliffeqarnikkut pissutsit suniuteqarnerat kiisalu tusagassiorfiit maannakkut siunissamilu tusagassiorfik pisariaqartitsinerat matussuserniarlugu inuiaqatigiinni 60.000 inorlugit inuttalimmi tusagassiorfik naammattunik qaquguluunniit ilinniartitsisoqarsinnaalissanersoq tamatumani eqqarsaatigineqarluni. Siunnersuut manna tusagassiorfik ilinniagaqareersimasunut kiisalu ukiuni tulliuttuni ilinniakkaminnik naammassisaqartussanut suliniutitut isigineqartariaqarpoq. Nunatsinni tusagassiorfik tusagassiorfinni assigiinngitsuni atorfeqartut oqaatsitsigut piginnaasaannik tunngaviatigut allannguissamik kissaateqartoqarpat allanngineq tamanna tunngaviumik atuarfimmili, oqaatsitsigut piginnaasat sorlalerneqarfianni aallartinneqareertariaqarpoq.

Kalaallisut oqaatsitta nutsikkatut atorneqarnerannik annikillisaanissaq siunertarlugu sulinissamik kissaateqarneq tunngaviatigut ataatsimiititaliamit taperserneqarpoq, tamannali soorunami tusagassiorfiit kiffaanngissuseqarneranik, akuleruffiginnittusaainginnermik, oqaaseqarsinnaatitaanermik il.il. suli ataqqinnilluni. Siunnersuut ilusimisut isikkoqartillugu akuersissutigineqassappat ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa Naalakkersuisut oqaatsinik kiffartuussiviup kiffartuussissutissanut najoqqutassaanik suliaqarnerminni tusagassiorfinnik peqataatitsigunik pissusissamisuussasoq, taamaalillutik tusagassiorfiit nammineerlutik

---

² Assersuutugalugu takuuk UKA2016/43 kiisalu UKA2016/125

kissaataat pisariaqartitaallu ilanngunneqarniassammata. Ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa soqutiginnittunik pitsaasumik peqataatitsineq tusagassiorfiit nammineerlutik oqaatsitta tusagassiorfitsigut atorneqarneranni nukittorsaaniarnermi akornutaasunik sunaassusersiiniarnermi peqataassasut. Taamatut ingerlatsinerup oqaatsinik kiffartuussivimmuut aningaasaliissutaasussanik pitsaanerpaanik atuinissamik isumannaarinissaa naatsorsuutigineqarpoq.

4. Siunnersuutip aningaasatigut kingunissai

Inatsisartut suleriaasaanni § 33 imm. 1-imi takuneqarsinnaavoq, aalajangiussassatut siunnersuutip allaffissornermi aningaasatigullu kingunerisassai siunnersuutip tunngavilersuutaani nassuiaatigineqassasoq.

Ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq tamanna naapertorlugu siunnersuummik piviusunnngortitsinermi aningaasatigut kingunissaritinneqartut siunnersuummi allassimammata. Taamaalilluni naatsorsuutigineqarpoq oqaatsinik kiffartuussiviup kiffartuussissutissaanut najoqqutassanik suliaqarnermi kiisalu oqaatsinik kiffartuussiviup inissinneqarneranut atatillugu inatsimmik allannguinermut aningaasartuutit AC-mik atorfillip ukiumut akissarsiaata sisamararterutaanik annertunersussanngitsut.

Tamatuma saniatigut naatsorsuutigineqarpoq oqaatsinut siunnersortimik atorfinitsitsinermi aningaasartuutit ukiumut AC-mik atorfeqartitsinerup amerlaqataanik annertussuseqassasut, tassa kiffartuussiviup atuunera tamaat Aningaasanut Inatsisikkut ukiumut 500.000 kr. Ataatsimiititaliaq tamatumunnga annerusumik oqaaseqaateqarnissamut tunngavissaqarsorinngilaq, Naalakkersuisullu tamatumunnga oqaaseqarnissamut tunngavissaqarsimannngitsut paasillugu.

5. Ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Siunnersuut **akuerineqassasoq** ataatsimiititaliap **isumaqatigiittup** inassutigaa.

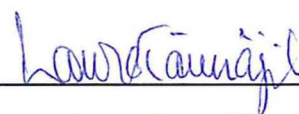
Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiitaliap siunnersuut aappassaanniingassanngortippaa.

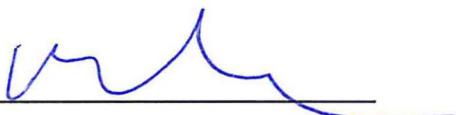
Mimi Karlsen
Siulittaasoq

Vivian Motzfeldt
Siulittaasup tullia

Laura Táunâjik

Peter Olsen

Henrik Fleischer